TOSHKENT SHAHRIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra

(fermer va dehqon xo‘jaliklardan tashqari)

Mamlakatimizda oxirgi yillarda tadbirkorlik subyektlariga ko‘rsatilayotgan e’tibor

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiy rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko‘plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko‘plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning hududiy markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko‘maklashadigan Bosh vazir qabulxonalari tashkil etildi. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko‘rsatishini ta’minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko‘rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risidagi mazkur ma‘lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma’lumotlar bazasi asosida, 2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarsiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1-sentabr holatiga ko‘ra, ming birlikda)

Mamlakatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinib, davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqichma-bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tatbiq qilinmoqda. Bu esa aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy biznesini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Korxona va tashkilotlar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar	95 924	115,4 %
Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar	91 475	114,0 %
YANGI — Yangi tashkil etilgan korxonalar *(2020-yilda)*	9 734	70,8 %

Yuridik shaxs:

Yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo‘lgan hamda o‘z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o‘z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da‘vogar va javobgar bo‘la oladigan tashkilot **yuridik shaxs** hisoblanadi.

Ro‘yxatdan o‘tgan tijorat korxonalar soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha
2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

68 223

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

3 307

Oilaviy korxonalar

598

Unitar korxonalar

13 541

Xususiy korxonalar

240

Aksiyadorlik jamiyatlar

499

Boshqa korxonalar

mas’uliyati cheklangan jamiyatlar
ming birlik

xususiy korxonalar
ming birlik

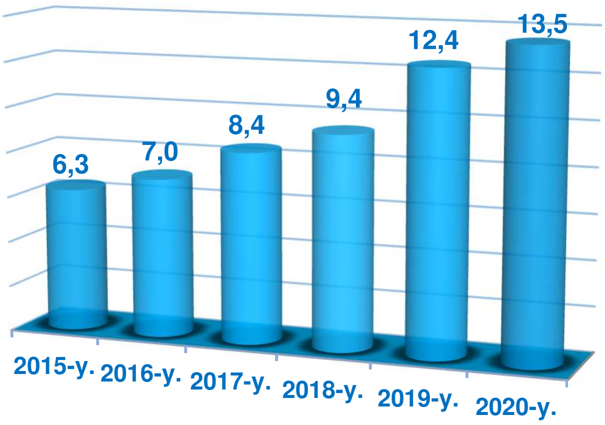

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

Bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati mas’uliyati cheklangan jamiyat deb hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalar qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, ming birlikda)

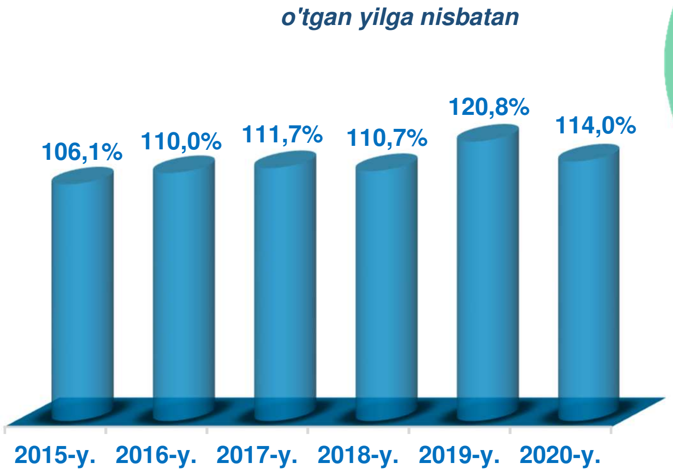

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

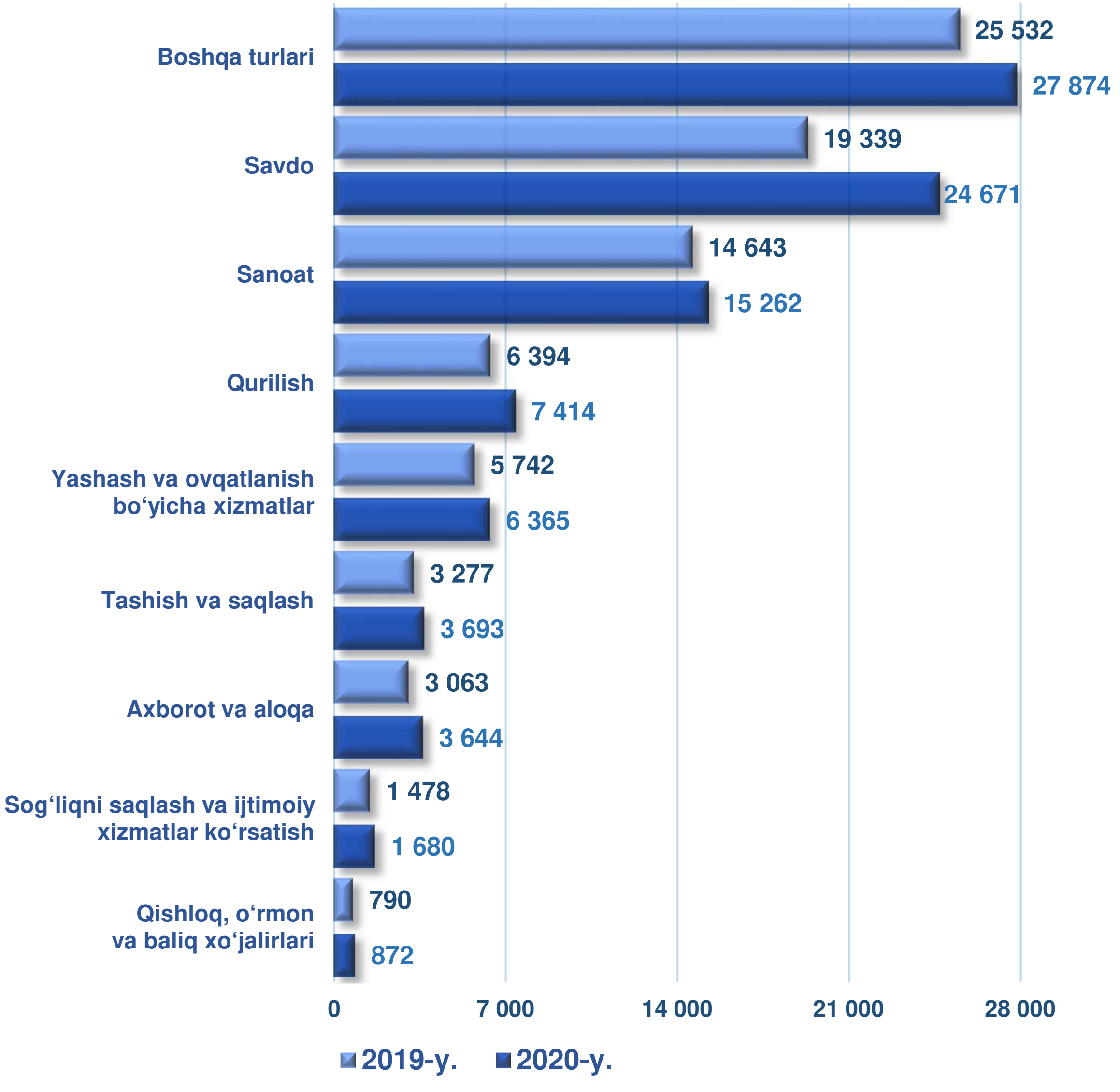

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalar soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha 2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

Aksiyadorlik jamiyati:

Ustav fondi muayyan aksiyalar soniga bo‘lingan jamiyat – aksiyadorlik jamiyati hisoblanadi; – aksiyadorlik jamiyatining ishtirokchilari (aksiyadorlar) uning majburiyatlari bo‘yicha javob bermaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zarar uchun o‘zlariga qarashli aksiyalar qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar.

Aksiyalar haqini batamom to‘lamagan aksiyadorlar, aksiyadorlik jamiyatining majburiyatlari bo‘yicha, o‘zlariga qarashli aksiyalar qiymatining to‘lanmagan qismi doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Aksiyadorlik jamiyatining firma nomida, jamiyatning nomi hamda bu jamiyat aksiyadorlik jamiyati ekanligi o‘z ifodasini topishi kerak.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(yanvar–avgust oylarida, birlikda)

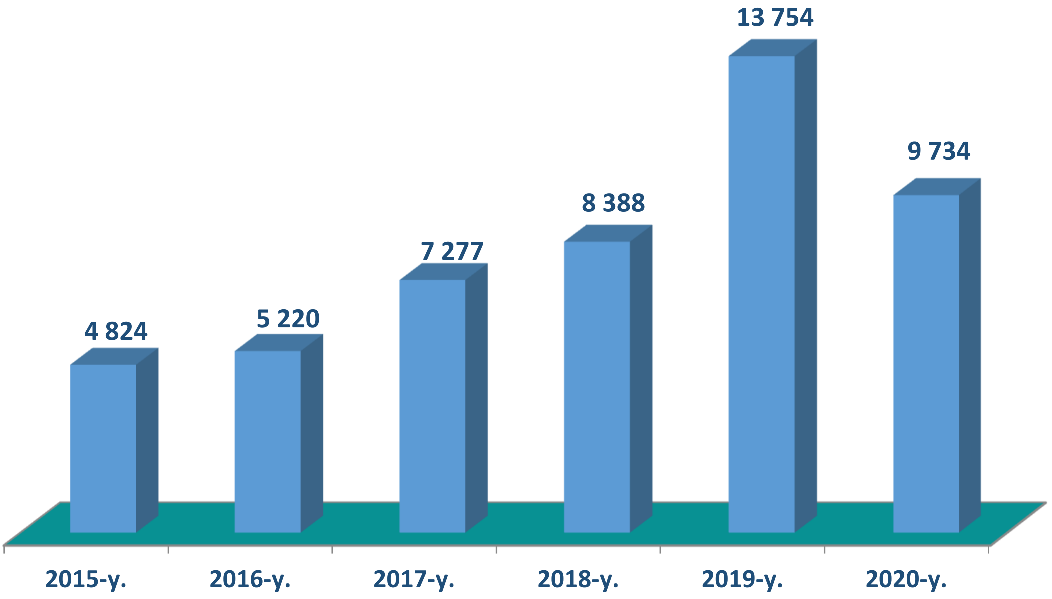

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha, yanvar–avgust oylarida)

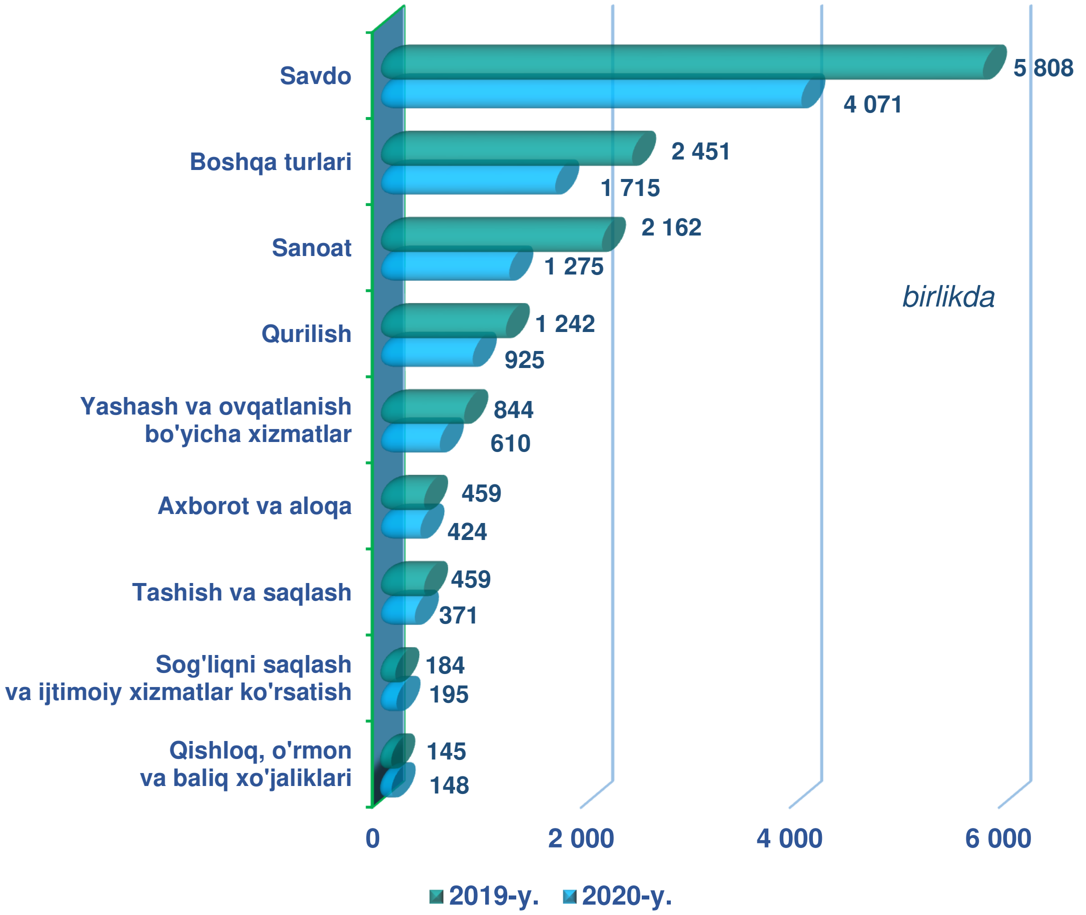

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha tarkibi

(2020-yil yanvar–avgust oylarida, umumiy sonidagi ulushi)

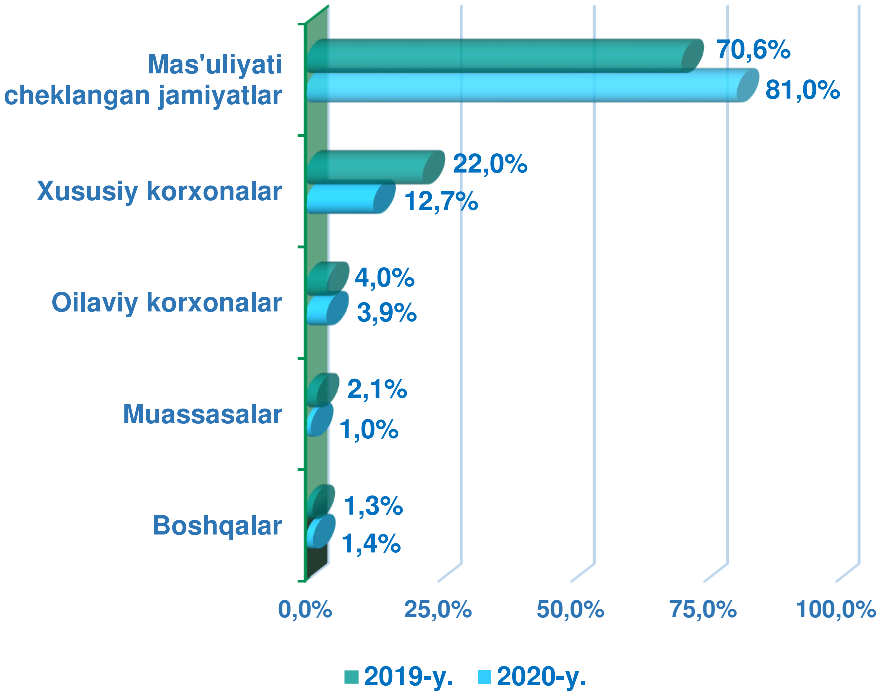

2020-yilning yanvar–avgust oylarida 9 734 ta korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi. Shundan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar – 7883ta, xususiy korxonalar – 1 235 ta, oilaviy korxonalar – 384 ta, muassasalar – 97 ta va boshqalar – 135 tani tashkil etdi.

Sanoat sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **4,2** *foizga oshdi*

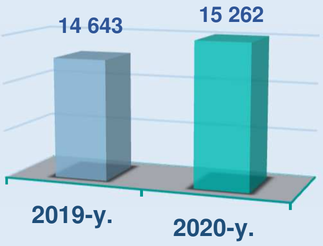

Kichik tadbirkorlik subyektlari

3,8
foizga oshdi

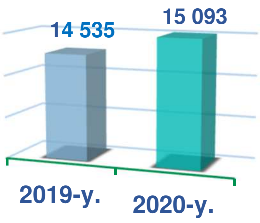

Mikrofirmalar

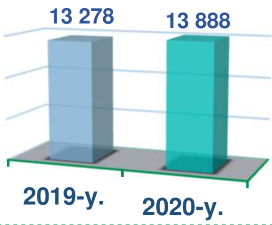

Kichik korxonalar

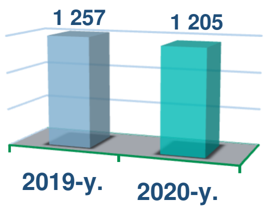

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

6,2
foizga oshdi

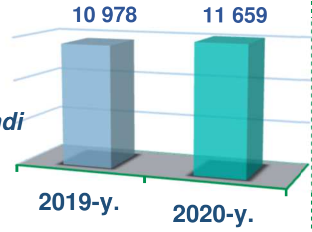

Oilaviy korxonalar

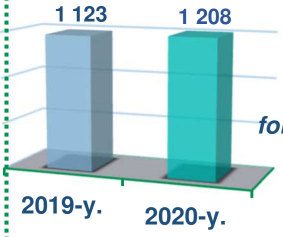

7,5
foizga oshdi

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan **2,9** *foizga oshdi*

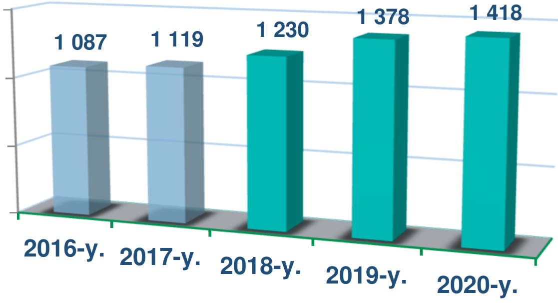

Xususiy korxonalar

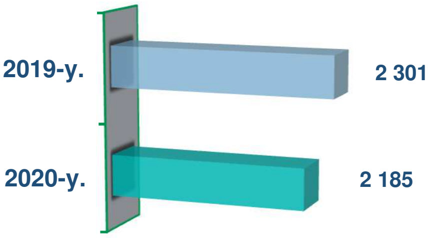

O‘tgan yilga nisbatan **5,0** *foizga pasaydi*

Qurilish sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko'ra, birlikda)

*Faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o'tgan yilning shu davriga nisbatan **16,0** foizga oshdi*

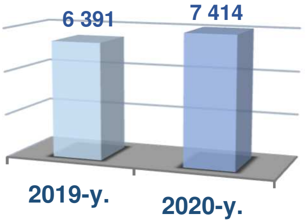

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

15,5 foizga oshdi

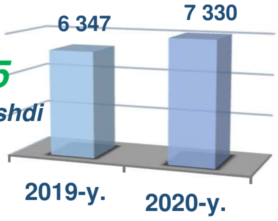

Mikrofirmalar

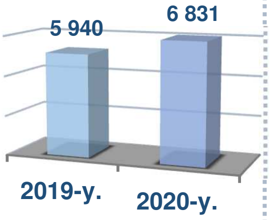

Kichik korxonalar

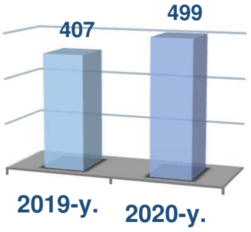

Mas'uliyati cheklangan jamiyatlar

17,8 foizga oshdi

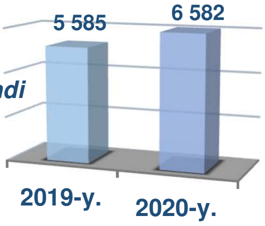

Oilaviy korxonalar

1,2 martaga oshdi

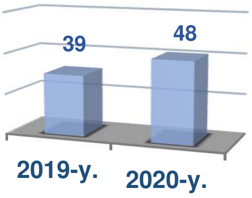

Faoliyat ko'rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O'tgan yilga nisbatan **22,0** foizga oshdi

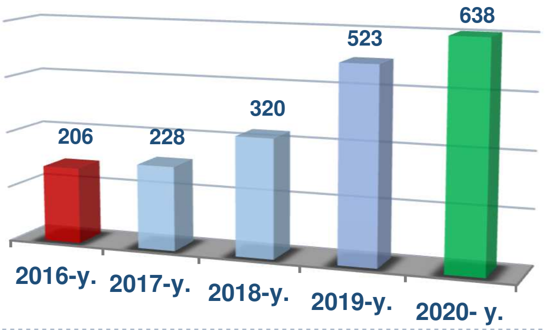

Xususiy korxonalar

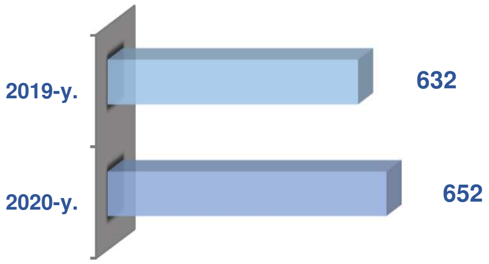

O'tgan yilga nisbatan **3,1** foizga oshdi

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **27,6** *foizga oshdi*

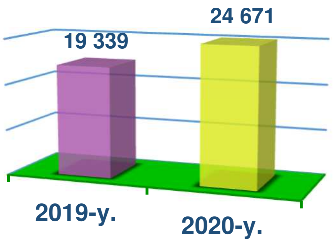

Kichik tadbirkorlik subyektlar soni

27,3
foizga oshdi

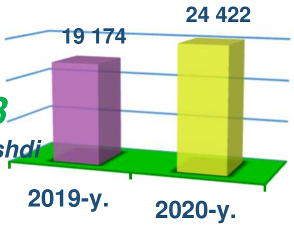

Mikrofirmalar

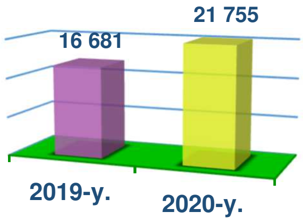

Kichik korxonalar

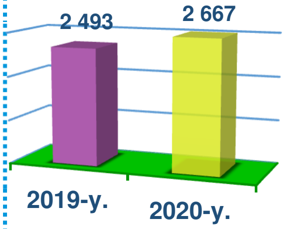

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

30,5
foizga oshdi

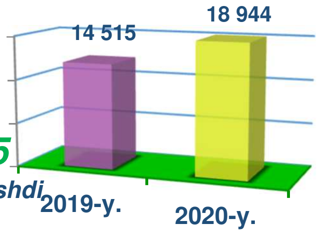

Oilaviy korxonalar

1,3
martaga oshdi

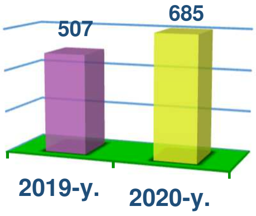

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan **24,9** *foizga oshdi*

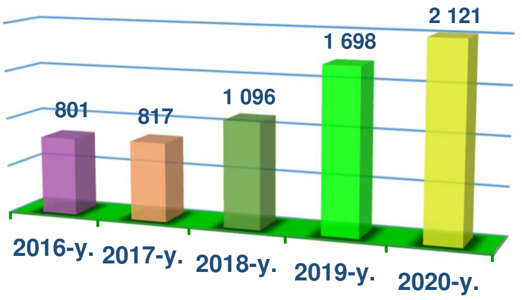

Xususiy korxonalar

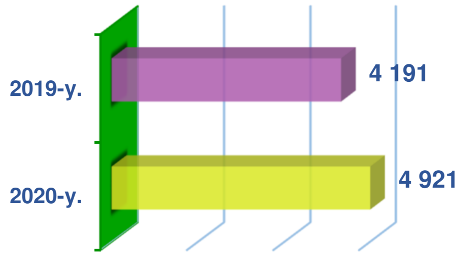

17,4
foizga oshdi

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

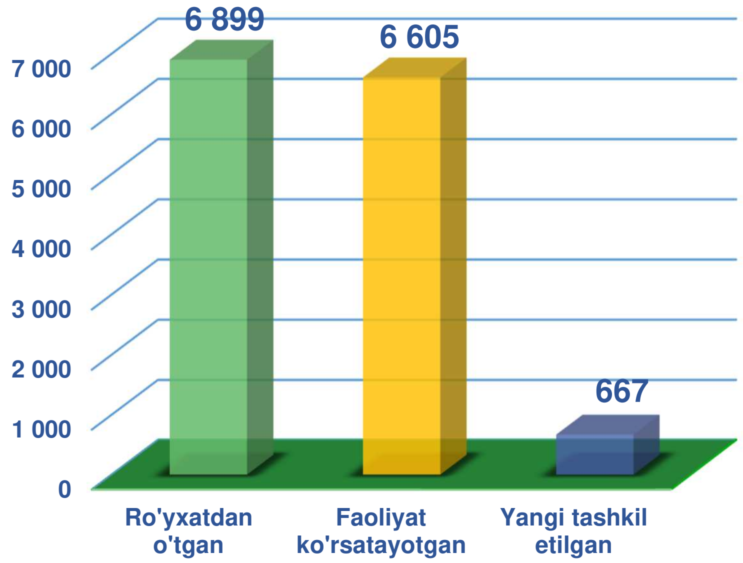

Ro‘yxatdan o‘tgan xorijiy capital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra 6,9 mingtani tashkil etib, ulardan 6,6 mingtasi yoki 95,7 % faoliyat ko‘rsatmoqda. Bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan olganda 1,0 mingtaga yoki 118,5 %ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2020-yil yanvar–avgust oylarida 667 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi.

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha yanvar–avgust oylarida, birlikda)

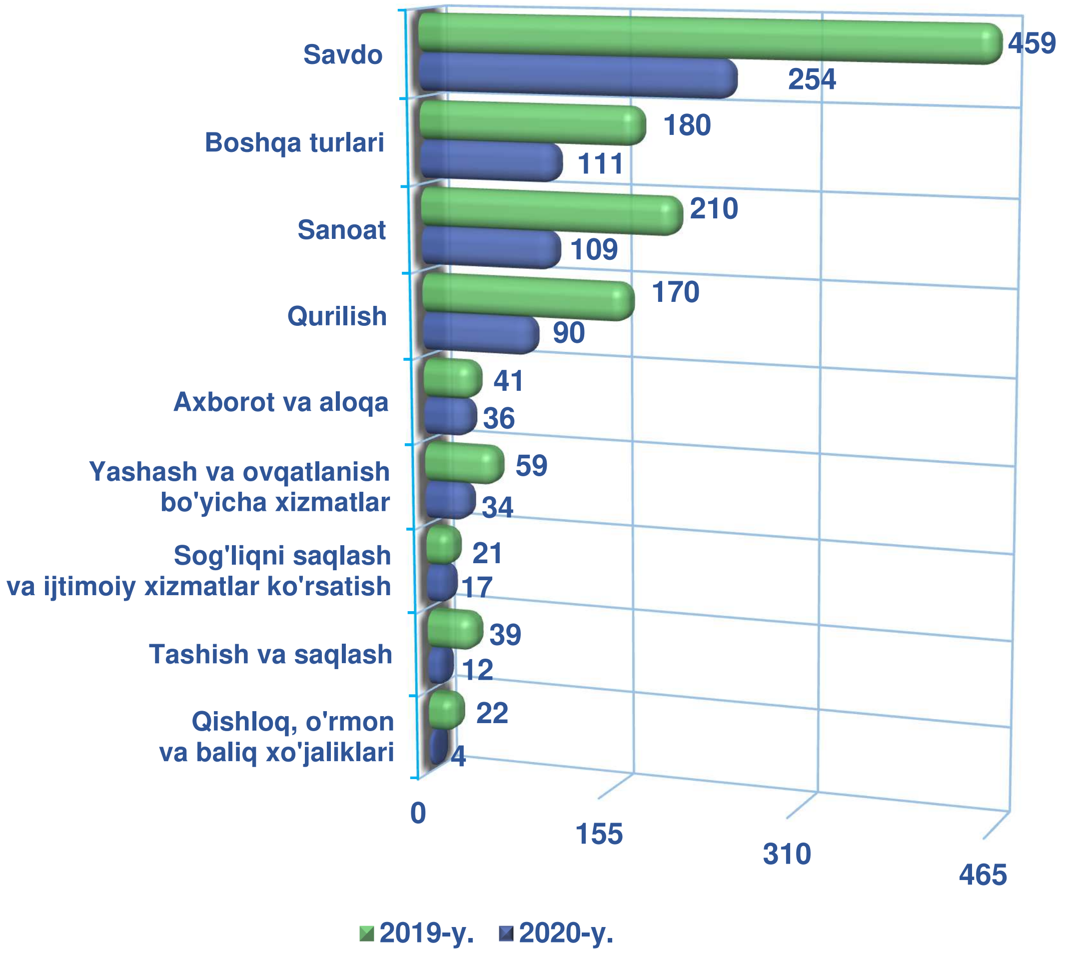

Kichik korxonalar va mikrofirmalar soni
(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

85 263 ro‘yxatdan o‘tgan
- **7 569** kichik korxonalar
- **77 694** mikrofirmalar

81 294 faoliyat ko‘rsatayotgan
- **7 418** kichik korxonalar
- **73 876** mikrofirmalar

9 490 2020-yilda yangi tashkil etilgan
- **460** kichik korxonalar
- **9 030** mikrofirmalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni
(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

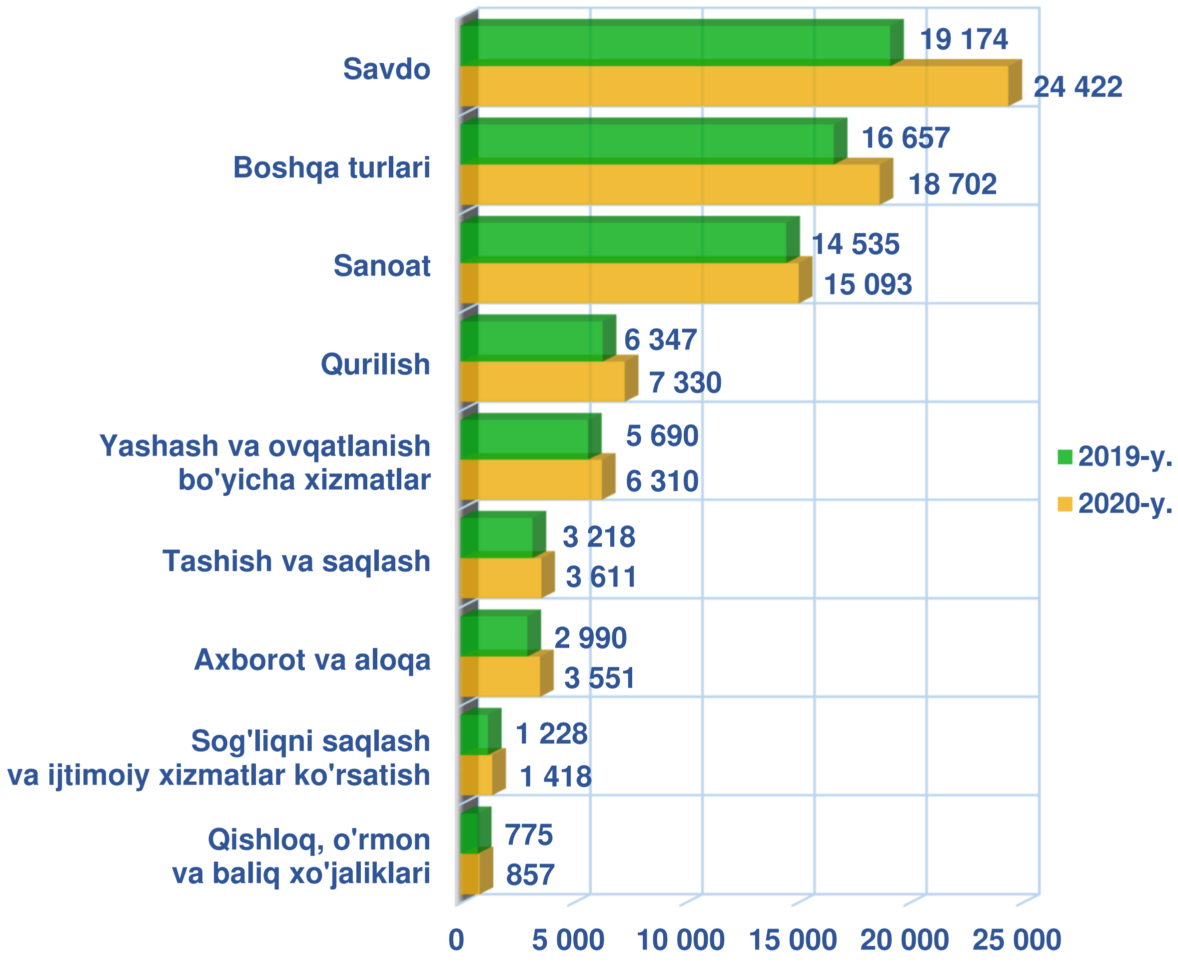

Toshkent shahrida MDH davlatlarining kapitali ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

	Mamlakatlar	Jami	*shundan:* qo‘shma korxona	xorijiy korxona
1	Rossiya Federatsiyasi	**1 204**	659	545
2	Qozog'iston Respublikasi	**621**	281	340
3	Ozarbayjon Respublikasi	**151**	47	104
4	Ukraina Respublikasi	**96**	54	42
5	Qirg'iz Respublikasi	**77**	28	49
6	Tojikiston Respublikasi	**76**	37	39
7	Turkmaniston Respublikasi	**60**	21	39
8	Belarus Respublikasi	51	26	25
9	Armaniston Respublikasi	**23**	15	8
10	Moldova Respublikasi	**15**	3	12

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat koʻrsatayotgan korxonalarning davlatlar kesimida soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga koʻra, birlikda)

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat koʻrsatayotgan korxonalar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga koʻra, birlikda)

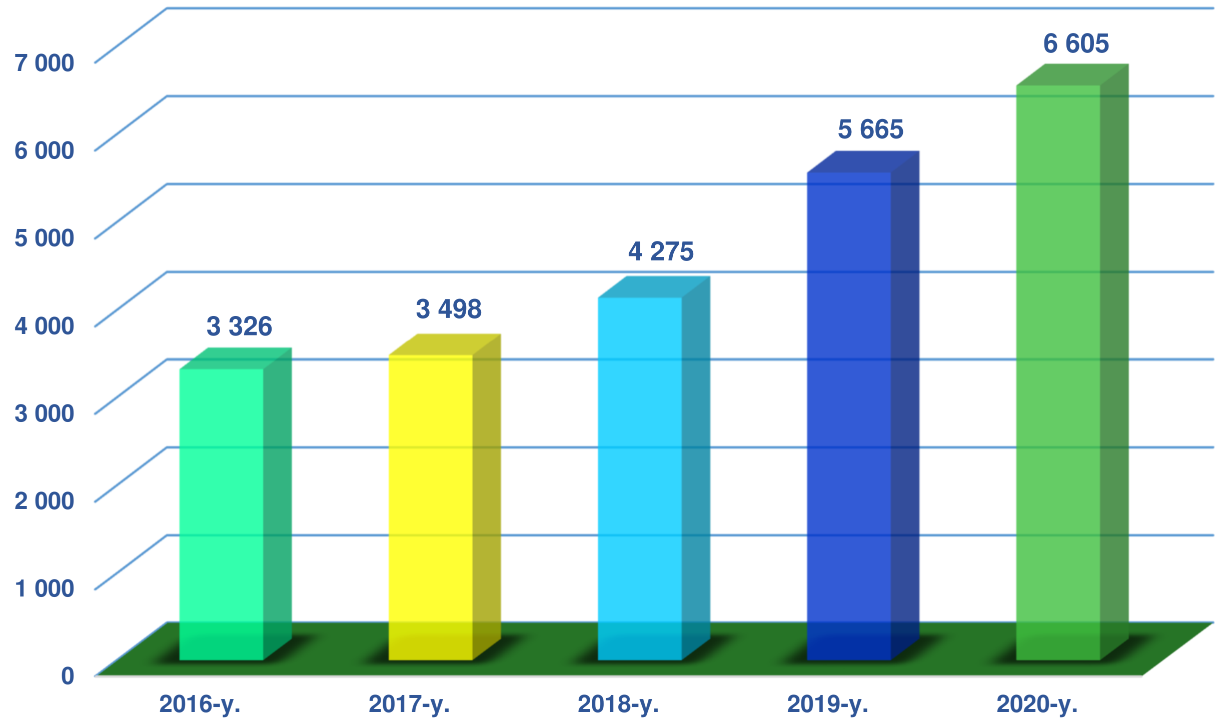

Tumanlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

	Jami	shundan:	
		qo‘shma korxonalar	xorijiy korxonalar
Toshkent shahri	6 605	2 775	3 830
tumanlar:			
Uchtepa	217	80	137
Bektemir	158	88	70
Yunusobod	861	363	498
Mirzo Ulug‘bek	821	366	455
Mirobod	1 126	364	762
Shayxontohur	467	226	241
Olmazor	361	198	163
Sirg‘ali	297	156	141
Yakkasaroy	1 043	404	639
Yashnobod	522	242	280
Chilonzor	732	288	444

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning asosiy qismi Mirobod – 1 126 ta (umumiy miqdoridagi ulushi 17,0 %), Yakkasaroy – 1 043 ta (15,8%) hamda Yunusobod tumanlarida 861 tani (13,0 %) tashkil etgan. Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalarning eng kam qismi Sirg‘ali – 297 ta (4,5 %), Uchtepa – 217 ta (3,2 %) hamda Bektemir tumanlarida 158 tani (2,4 %) tashkil etgan.

Tumanlar kesimida roʻyxatdan oʻtgan korxona va tashkilotlarning soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga koʻra, birlikda)

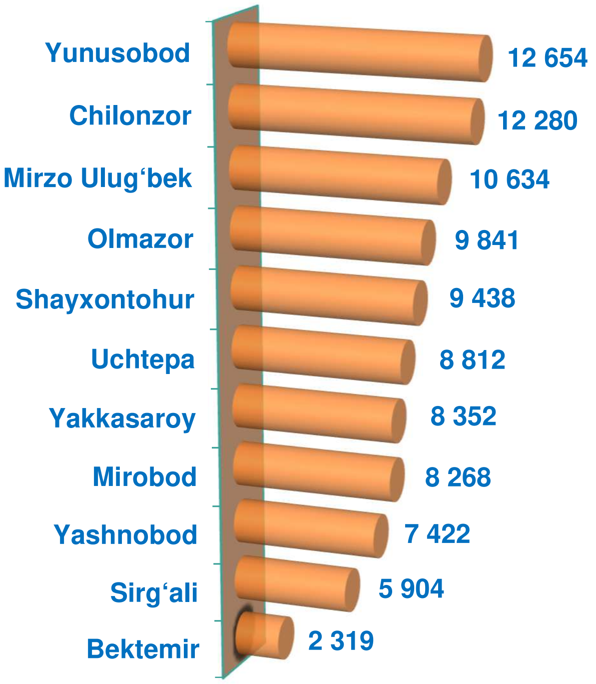

2020-yil 1-sentabr holatiga koʻra roʻyxatdan oʻtgan korxona va tashkilotlar tumanlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Yunusobod – (13,2 %), Chilonzor – (12,8 %), Mirzo Ulugʻbek – (11,1%), Olmazor – (10,3 %), Shayxontohur – (9,8 %), Uchtepa – (9,2 %), Yakkasaroy – (8,7 %), Mirobod – (8,6 %), Yashnobod – (7,7 %), Sirgʻali – (6,2 %) hamda Bektemir tumanlarida (2,4 %) tashkil etgan.

Tumanlar kesimida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning soni

(2020-yil yanvar–avgust oylarida, birlikda)

2020-yil yanvar–avgust oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar tumanlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Chilonzor – (13,0 %), Yunusobod – (11,9 %), Mirzo Ulugʻbek – (10,9 %), Uchtepa – (10,5 %), Shayxontohur – (10,1 %), Olmazor – (10,1 %), Yashnobod – (8,3 %), Mirobod – (7,7 %), Yakkasaroy – (7,4 %), Sirgʻali – (7,3 %) hamda Bektemir tumanlarida (2,8 %) tashkil etgan.

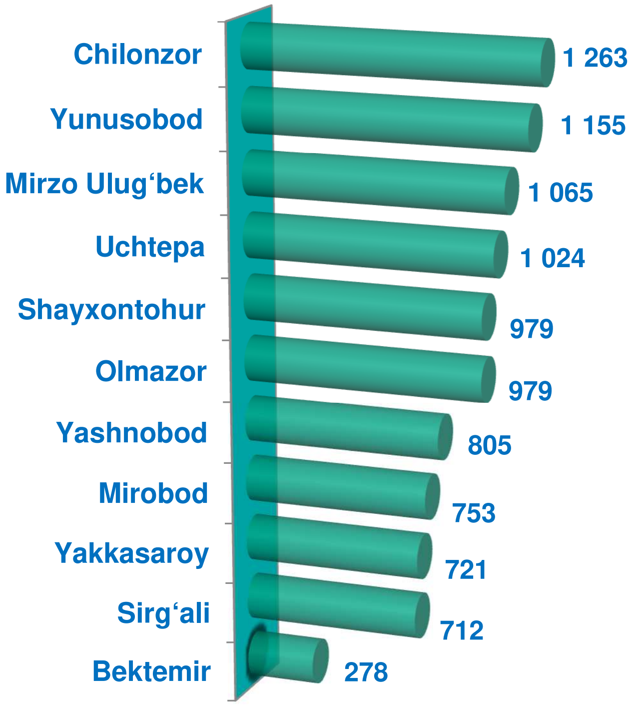

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning tumanlar kesimidagi soni

(2020-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda)

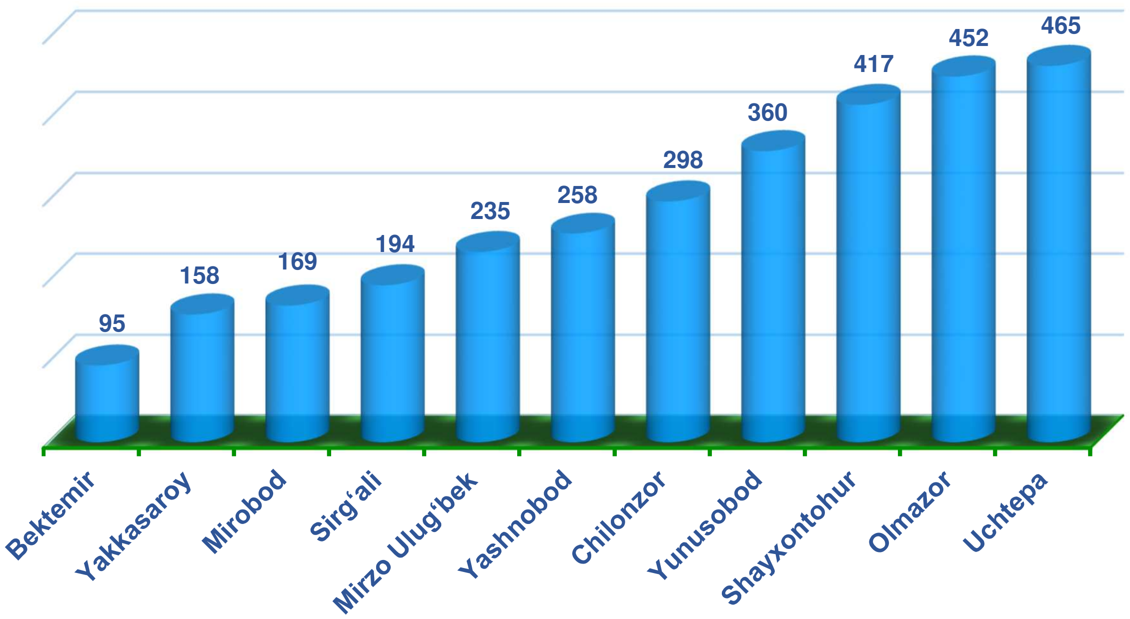

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalarning tumanlar kesimidagi soni

(2020-yilning yanvar–avgust oylarida, birlikda)

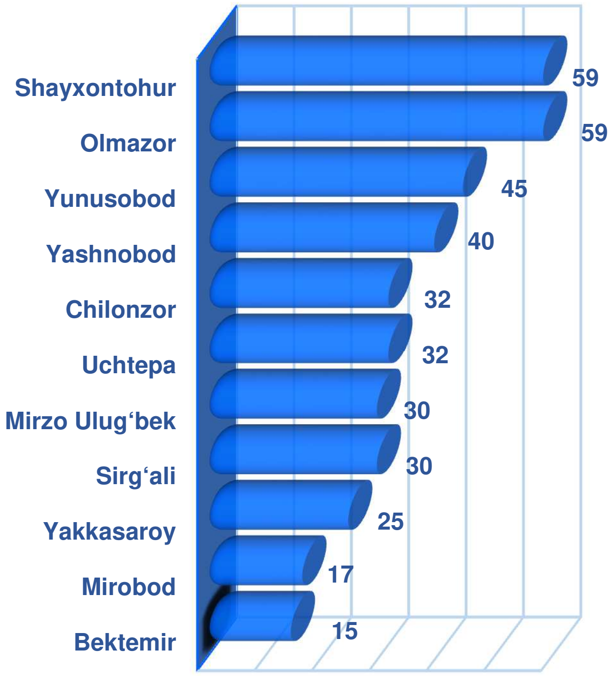

2020-yilning yanvar–avgust oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar, hududlar kesimida taqsimlanganda Shayxontohur – (15,5 %), Olmazor – (15,4 %), Yunusobod – (11,7 %), Yashnobod – (10,4 %), Chilonzor – (8,3 %), Uchtepa – (8,3 %), Mirzo Ulug‘bek – (7,8 %), Sirg‘ali – (7,8 %), Yakkasaroy – (6,5 %), Mirobod – (4,4 %) hamda Bektemir tumanlarida (3,9 %) tashkil etgan.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri – axborot-ma'lumotnoma tusidagi, vaqti-vaqti bilan yangilab boriladigan ma'lumotlardan iborat bo'lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta'minlaydi.

Ro'yxatga olingan korxona va tashkilotlar – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo'lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo'jalik faoliyatini amalga oshirmayatganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to'g'risidagi ma'lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida" 275- sonli qarorining 1- ilovasiga muvofiq kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri

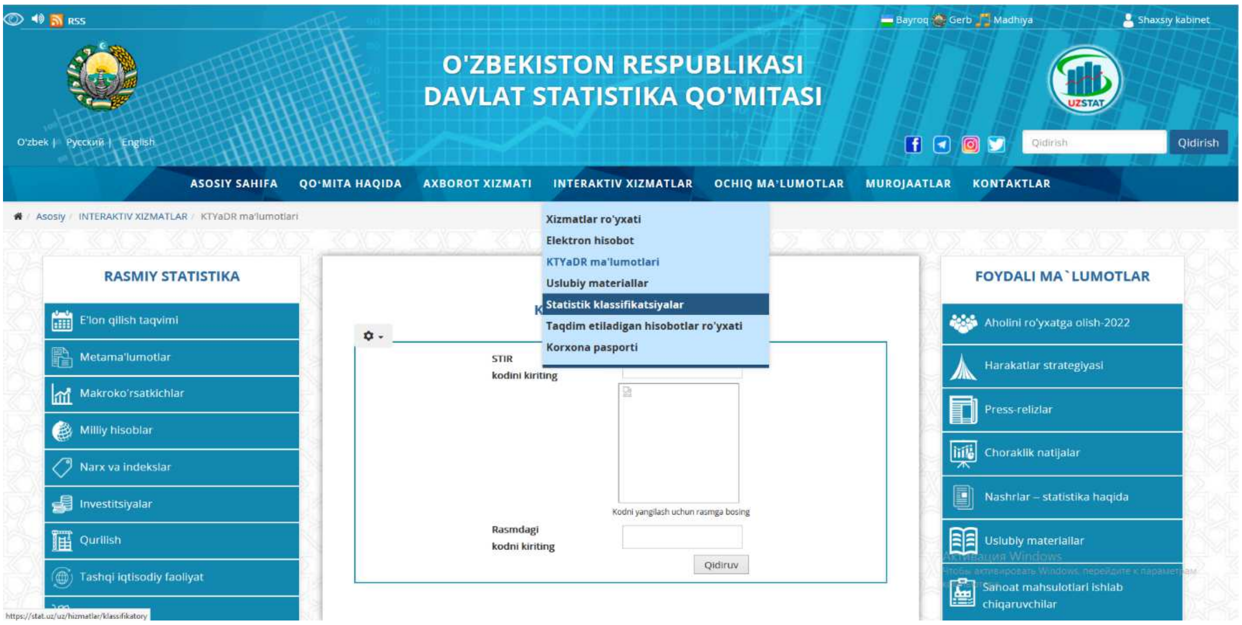

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Davlat statistika qo’mitasining **www.stat.uz** rasmiy saytida real vaqt rejimida, so’ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo’yilgan.

Toshkent shahar statistika boshqarmasi

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi

tel.: 71 203-88-31